

Elevrådsnätverk för elevrådsansvariga vuxna

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

 **VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

 NAVET

 BORÅS STAD

 Mark

 **SVENLJUNGA
KOMMUN**

NAVET

Elevrådsnätverk för elevrådsansvariga vuxna

Ett elevrådsnätverk för vuxna kan ge det stöd som behövs för att utveckla elevråden och ge eleverna mer jämlika förutsättningar att lära sig om elevdemokrati och ta tillvara på sina rättigheter. Det ger möjlighet för de vuxna som är "elevrådsansvariga" att utbyta erfarenheter och goda exempel vilket kan utjämna skillnaderna mellan olika skolor. Vissa skolor har en lång tradition av elevaktiva elevråd som stötts av engagerad och kunnig personal medan det på andra skolor är svårt att ens få igång elevrådet på grund av till exempel hög personalomsättning.

I bästa fall är elevrådet elevdrivet och eleverna ber om stöd ifall de behöver det. Då räcker det att elevrådet har en "kontaktperson" i personalen, som har lite tid i sin tjänst att stötta elevrådet vid behov. På det flesta skolor ser det dock inte ut så och för att elevrådet ska fungera krävs det att någon ur personalen har i uppgift att organisera arbetet samt utbilda och engagera eleverna. En svår uppgift som ofta faller på en enskild person som har få eller inga möjligheter att diskutera elevrådsarbetet med sina kollegor. Ett nätverk kan förutom att bidra med stöd också göra det roligare och mer engagerande att arbeta med elevdemokrati!

Metoden har utvecklats och testats inom projektet Ungas delaktighet i Sjuhärad. Projektet pågick under 2023-2024 och syftade till att öka ungas delaktighet i beslutsprocesser och förbättra möjligheterna till en meningsfull fritid. Navet science center drev projektet tillsammans med Borås, Svenljunga och Mark med finansiering från Västra Götalandsregionen och Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund.

När passar det att använda metoden?

Metoden är användbar på flera sätt och i de flesta skolsammanhang. Den kan användas både kontinuerligt och under begränsad tid (som en gemensam uppstart eller för att fokusera på en särskild aspekt). Metoden är utvecklad och testad för elevrådsansvariga på högstadiet men bör fungera lika väl för andra stadier. Metoden passar både mindre och större kommuner. Finns det bara en eller få skolor i kommunen på det aktuella stadiet är det en fördel att samverka över kommungränser snarare än andra stadier, för att utbytet ska bli så givande som möjligt. På gymnasienivå är elevråden ofta helt elevdrivna och önskar man få till ett nätverk på den nivån kan det vara bättre att vända sig direkt till eleverna.

Metoden passar även utmärkt som ett första steg i ett utvecklingsarbete gällande barn och ungas delaktighet och inflytande. När ett elevrådsnätverk är etablerat kan metoden *Använd elevråd som remissinstans*, som också utvecklades inom projektet Ungas delaktighet i Sjuhärad, användas för att lyfta elevrådsarbetet ytterligare och låta det handla om mer än skolfrågor.

Hur går det till?

Grundförutsättningar

En grundförutsättning för att metoden ska fungera är att det finns någon som samordnar nätverket. Det kan vara en tjänsteperson från skolförvaltningen eller en central funktion som arbetar med barn och ungas delaktighet och inflytande. Det kan självklart även vara en av de elevrådsansvariga vuxna som själv tar initiativ till att starta nätverket.

Att involvera skolförvaltningen i arbetet skapar bättre förutsättningar. Eftersträvar man en ökad jämlikhet mellan skolor ger det större effekt om nätverket är obligatoriskt, så att så många som möjligt deltar. Är nätverket frivilligt finns det risk att både de som har de mest välfungerande elevråden och de som är i störst behov av goda exempel uteblir, på grund av att nätverket inte behöver/kan prioriteras.

Tid och plats för träffarna

Träffarna kan ske både fysiskt och digitalt. Hybridmöten fungerar ofta bra om man har förutsättningar för det. Är träffarna digitala får de gärna hållas korta, det ökar chanserna att fler kan delta.

Hur ofta träffarna hålls bestäms utifrån förutsättningar, intresse och behov. Fördela dem gärna jämt över året men undvik de mest intensiva perioderna i skolan (d.v.s. vid terminsstart, före lov, samt december och maj).

Träffarnas innehåll och upplägg

Den/de första träffarna kan det vara bra att fokusera på de enskilda skolornas förutsättningarna, behov och nulägesbeskrivningar. Förslag på frågeställningar att gå igenom och diskutera finns i dokumentet *Utforska förutsättningarna för elevrådsarbete*.

Träffarna kan utgå ifrån olika teman eller frågeställningar för att ha tid att verkligen behandla ett område. Varje träff kan avslutas med förslag på tema till nästa gång, så att innehållet är relevant för deltagarna. Det kan utgå både ifrån sådant som fungerar väl, för inspiration, och sådant som fungerar mindre väl, för råd och stöttning.

Tänk på att fokusera på att elevrådsarbetet i största möjliga mån ska vara elevdrivet och att den elevrådsansvariges roll handlar om att stötta och peppa. Elevrådet är elevernas forum. Samtidigt behöver man som elevrådsansvarig vara beredd att ta en drivande roll om det inte finns elever som gör det.

Oavsett träffens innehåll är det alltid givande med en "runda", där varje skola får berätta om vad som är aktuellt i elevrådsarbetet just nu.

Låt eleverna träffa varandra om möjlighet finns. Ett sätt att stärka elevrådsarbetet i kombination med nätverket är att genomföra elevrådsträffar och/eller -utbildningar även för

eleverna. Elevträffarna kan planeras inom nätverket och agendan sätts utifrån elevers och elevrådsansvarigas behov och intressen.

Vad är viktigt att tänka på?

- ❖ Skolpersonal har generellt väldigt hög arbetsbelastning. Som samordnare är det viktigt att ta det i beaktande och inte ge upp om någon inte svarat på mejl eller närvarat vid träffar. Fortsätt ta kontakt och bjud in.
- ❖ Det är viktigt att nätverket är relevant för de som deltar. Agendan behöver sättas utifrån behov och intresse.
- ❖ Försök skapa ett positivt och prestigelöst diskussionsklimat och utgå ifrån att alla har olika förutsättningar. För att utveckling ska ske är det viktigt att alla kan och vågar lyfta det som inte fungerar eller känns svårt.
- ❖ Kontrollera regelbundet vilka som är elevrådsansvariga då detta kan skifta ofta på vissa skolor.
- ❖ Lägg tiderna för träffarna så att så många som möjligt kan vara med. Anpassa gärna utifrån kommungemensamma mötestider och ha väldigt god framförhållning.
- ❖ Skolförvaltning och rektor leder skolans arbete och det behöver därför vara tydligt hur informationsvägarna mellan elevrådsnätverket, skolförvaltningar och rektorer ser ut samt på vilken nivå eventuella beslut fattas.